

hláská H

Ročník III, 1992/4

Roprachtice

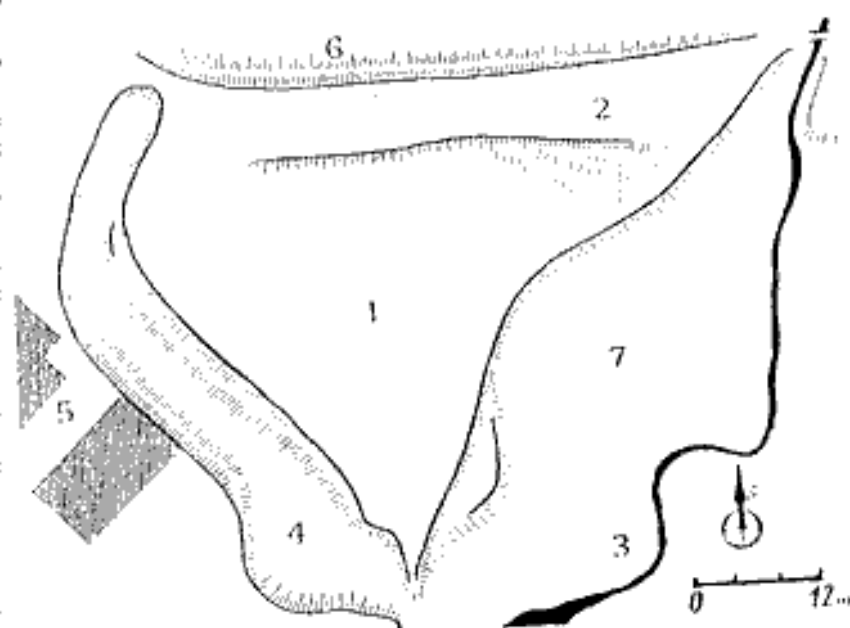
Obec Roprachtice se nalézá sedm kilometrů severozápadně od Jilemnice (okr. Jilemnice). Ve středověku zde stávalo šlechtické sídlo pánů z Valdštejna, přesto byla tomuto místu věnována pouze minimální pozornost. Více než před deseti lety se mi podařilo objevit terénní relikty, výrazně připomínající pozůstatek dávno zaniklé fortifikace. Při zpracovávání dokumentace o sídlech v Pojizeří jsem objevil několik dokladů o tom, že Roprachtice bývaly centrem jednoho z dominií v této oblasti.

Vznik Roprachtice klademe do první poloviny 14. století. Již historik J.V. Štárník uvádí, že krajinnou mezi Kamenicí a Jizerou osídlili páni z Lamberka, avšak v průběhu 2. čtvrtiny 14. století i sem přicházejí Valdštejnové. Roprachtice jsou poprvé připomenuty v roce 1352 jako majetek Jana Štěpanického z Valdštejna.

V roce 1371 je doložen predikát po Roprachticích. Dne 10. března Jan z Roprachtic řečený z Valdštejna podává ku kostelu v Roprachticích za faráře Kunce kněze z Rovenska. Dále se po Roprachticích psal v roce 1393 Janův vnuk a syn Zdeňka Dlouhého ze Štěpanic "Hince de Roprechticz et de Przevlak (Přivlak). V roce 1395 zde měl právo podací Hynek z Valdštejna na Štěpanicích, podobně tomu bylo i roku 1413. Vzhledem ke složitosti rozrodu Valdštejnů však není jisté, zda se jedná o tutéž osobu. Od roku 1425 známe bratry Henrika a Jana, mladší Jan se psal predikátem na Štěpanicích a Roprachticích. Zemřel před rokem 1461. Z těchto údajů soudíme, že je pravděpodobné, že v Roprachticích existovalo sídlo. Protože další doklady neznáme, soudím, že sídlo nepřečkalo konec 15. století.

Při hledání polohy tvrze či hradu jsem vycházel z okolnosti, že zdejší potok se nazývá Hrádecký. Běžně je tento název spojován s polohou Hrádek v

Dolní Sytové. Tento pramení v horní části Roprachtice a protéká částí jižní. Zde se také nalézá zmíněná lokalita, domnělý pozůstatek někdejšího sídla. Pouze několik stovek metrů východně od kostela se v údolní poloze rýsuje nepravidelná trojúhelníková plošina o stranách přibližně šedesát metrů. Severní stranu chrání mohutný val (2), tvořící hráz dnes již vyschlého rybníka (6). Západní strana je opatřena hlubokým příkopem (4), nejsou zde však

Roprachtice, lokalita při Hrádeckém potoce: 1 - plošina, 2 - domnělý val, hráz rybníka, 3 - Hrádecký potok, 4 - příkop na jihu, 5 - stavení a studola čp. 250, 6 - hluboký příkop, 7 - proláklna okolo potoka.

znamky zádruhu valů. Strana východní klesá do vlnité proláklny (7), touto směrem jižním protéká zmíněný Hrádecký potok (3). Vlastní plošina je porostlá travou a mírně se kloní k jihu.

Při zaměřování lokality v roce 1990 a při výletě historického klubu v Jilemnici došlo k následující poznatku. Součástí lokality mohlo být i pravoběžné pokračování potoka k jihu, zde se nalézá vesnička usodlost čp. 250 (5). Některé

térnní nerovnosti tomu napovídají, ale prostor již není uzavřen příkopem. Povrchový průřez lokality byl zcela negativní.

Velké pozornosti se těšil nedaleký kostel Nejsvětější trojice. Svým archaickým vzhledem působí dojmem, že jeho nejstarší částí mohla být románská rotunda.

Bez archeologického výzkumu domnělé lokality a stavebně-historického výzkumu kostela zůstává pro Roprachtice poloha sídla a stáří zdejšího chrámu věci neřešenou.

Z. Flšera

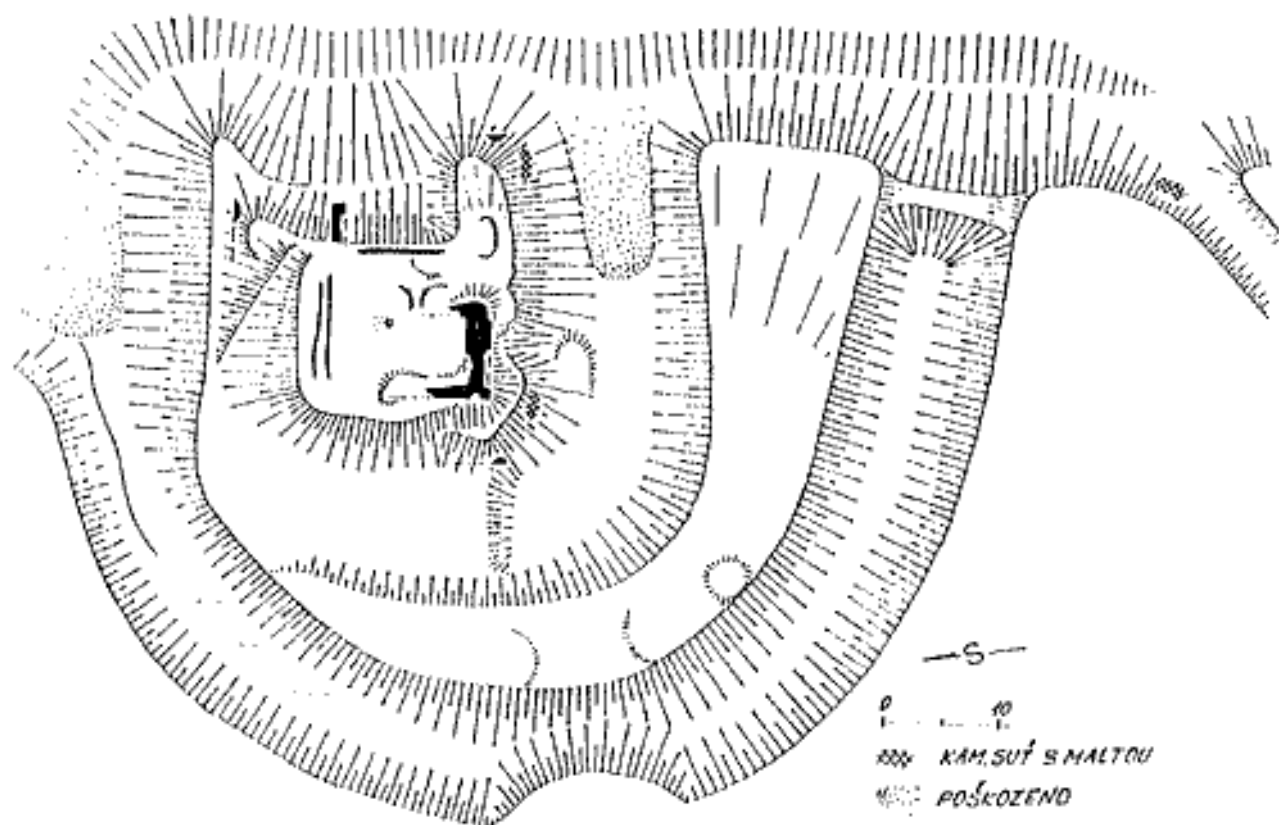
Neznámý hrádek v Adolfovicích

Z hlediska výzkumu hradištní architektury je Jesenícko doposud málo probádanou oblastí. Jedinou ucelenou studii o hradech a tvrzích oblasti podal před válkou německý badatel H. Weinelt (Weinelt 1936). Práce je přínosná zejména přehledem lokalit, totéž se však nedá říci o historických vývodech a už vůbec ne o typologické klasifikaci a půdorysech, jak ukázal v několika svých pracích Z. Gardavský (Gardavský 1960, 1960 a, 1961, 1963) a P. Kouřil s M. Plačkem (Kouřil - Plaček 1986, 1988, 1988 a). Jelikož však Weineltovy půdorysy (tj. resp. půdorysy z jeho práce) jsou i dnes bez revize skutečného stavu přebírány i do odborných publikací (Nekuda - Unger 1981), nehledě na turistické průvodce (Knož 1975, kolektiv 1992), je nutné vnést trochu světla alespoň do lokalit menších, neprávem opomíjených a zároveň zdokumentovat současný stav. V případě hrádku v Adolfovicích to platí dvojnásob, protože zcela nedávno byl publikován plánek a popis (Dusil 1992), který situaci ještě více zatemnil.

Hrádek leží na východním výběžku svahu v obci Adolfovice, přímo nad závodem Jesan. Od okolí je oddělen dvěma příkopy a valem. První příkop

obepíná hrádek v půlkruhu a je doposud až 6 m hluboký. Na východě ho uzavírá uzávěrový val, ve dně severní části je mokřina, kde pramení potůček. V těchto místech je příkop průměrně 5 m hluboký. Zajímavý je val, který vznikl oboustranným vyhloubením příkopů a který zřejmě neměl jen čisté obrannou funkci, jak bude ukázáno dále. Na jižní straně dosahuje šířka až 15 m, postupně se zvyšuje a na severu mizí ve dně druhého příkopu. Ten je posud v jižní části až 4,5 m hluboký (oproti koruně valu), v polovině své délky se terénním zlomem zvyšuje o 2 m a na severu končí na vnitřní hraně prvního příkopu.

Jádro hrádku je velice těžce poškozeno výkopy. Před válkou tu prováděl výzkumy J. Uwira, jehož náčrty použil Weinelt ve své práci (informaci poskytl zesnulý bývalý ředitel Muzea Jeseník V. Zeman, který údajně v Archivu Javorník viděl originály Uwirových náčrtů. Podle jeho názoru Weinelt signoval i náčrty jiných autorů např. u Rychleb a Javorníka G. Stumpfa.). Byla zde objevena obdélná obytná věž 16x9,7 m, ze které je dnes torzo. Vrcholová plošina má rozměry cca 17x14 m se zbytky zdíva tloušťky 2,9 m v jižní části. Jedná

se nepochybně o zbytek obytné věže. Je zachován vnitřní líc na délku 1,2 m a výšku 1 m. Vnější líc je zachován na délku cca 1,5 m, dále je zachováno v náznacích nároží a západní vnější líc v délce 1,8 m a výšce 0,4 m. Na vnitřní líc navazuje výběh dělicí příčky. To jsou jediné pozůstatky zdíva obytné věže na jinak zcela rovné plošině. Jsou tu patrné výkopy J. Úwiry i mladší narušení. Údajné místo propadlého sklepa v práci M. Dusila je recentní narušení.

Po obvodu jádra hrádku jsou patrné stopy obvodové fortifikace, ze kterých nelze bez výkopu odvodit tloušťku hrádby. Při povrchovém průzkumu v roce 1977 nebyl patrný ani jeden z pilířů, které uvádí Weinelt. Při revizi lokality v dubnu 1992 byl zbytek pilíře na východní straně objeven I. Vondráčkovou. Zachovaná délka je 2,2 m a šířka 1,0 m, povrch je rovnoběžný se svahem a zachovaná výška jednoho líce je 0,4 m.

Jinak na povrchu lokality není zbytků zdíva. Pouze na jižní straně na úpatí pahorku jádra a v předpolí hrádka je nápadné nahromadění suti s čerstvě vyplavovanou maltou.

Pracovní hypotéza komunikačního schématu je následující: do areálu hrádka cesta vstoupila po uzávěrovém valu prvního příkopu na jižní rozsáhlou korunu valu, která mohla sloužit zároveň jako jakési předhradí, postupovala po koruně valu na duo druhého příkopu, odkud po severním boku jádra vstoupila na plošinu jádra. V předpolí hrádka je patrný zářez cesty příkopovitého charakteru, ale v těchto partiích je komunikační schéma nejasné.

Lokalita je porostlá řídkým vzrostlým lesem a hustými křovinami. Východní výběhy prvního i druhého příkopu jsou těžce devastovány odtěžením, východní vnější strana prvního příkopu je zavážena. Převýšení jádra nad údolní řeky Bělé je

cca 15 m (Převýšení plošiny jádra od západní zvýšené části dna druhého příkopu je cca 4 m).

Keramika z povrch. sběrů v r. 1977 je uložena v Muzeu Jeseník.

Lze se ztotožnit s názorem M. Plačka (Plaček 1990), že se jednalo o strážní hrádek k zabezpečení komunikace z Vrbna (Geschenke) na Jeseník (Vriwald). Za dobu vzniku lze považovat 1. pol. 14. stol., spíše její počátek.

Nákres půdorysu krokovan a doměřován pásmem 1977. revize lokality a doplňky půdorysu duben 1992.

Literatura: Weinelt H., 1936 - Probleme schlesischer Burgenkunde, gezeigt an den Burgen des Freiwaldaer Bezirkes, Breslau; Gardavský Z., 1960 - Reálný obraz dvou největších hradů na Jeseníku, ZVÚO, Olomouc; týž, 1960 a - Hradní dvojice - Pustý hrad a Rabštejn u Vrbna, ZVÚO, Olomouc; týž, 1961 - Funkce a význam dvou neznámých hradů u Javorníka, ZVÚO, Olomouc; týž, 1963 - Známe skutečně podobu slezských hradů?, Slezský sborník, Opava; Kouřil P. - Plaček M., 1986 - Revizní průzkum Quingburku a Koberštejna, AH 11, Brno; tíž, 1988 - Edelštejn a Leuchtenštejn, dva hrady u Zl. Hor, ČSIM, řada B, Opava; tíž, 1988 a - Vznik, vývoj a funkce čtyř hradů v okolí Vrbna p. Pradědem, ČSIM, řada B, Opava; Nakuda V. - Unger J., 1981 - Hrádky a tvrze na Moravě, Blok, Brno; Knoz V., 1975 - Jeseníky, Olympia, Praha; kolektiv, 1992 - Jeseníky, turist. prův. ČSFR, sv. 39, Olympia, Praha; Dusil M., 1992 - Tvrz Alšovice, Hláska 1992/1, Plzeň; Plaček M., 1990 - Fortifikace ke kontrole a zajištění středověkých komunikací, AH 15, Brno.

Ivo Stránský

Nový vědní obor

V předminulé Hlásce zahájil dr. Úlovec diskusi na téma soupisů panských sídel a naznačil některé dosud neřešené terminologické a jiné problémy s nimi související. Minulá Hláska přinesla několik příspěvků na dané téma a diskutující se v podstatě shodli na tom, že řádné soupisy (katalogy, databáze) panských sídel pro potřeby odborné veřejnosti by mohly být užitečné, ale že není v silách jednotlivce je sestavit a doplňovat na požadované kvalitě, hloubce, šíři a aktuálnosti a že by to byl nejspíše úkol pro některý vědecký ústav, vybavený odborníky a náležitou technikou. Navržen byl Historický ústav ČSAV. Dodávám, že i například Památkový ústav by měl pocítovat potřebu širokého katalogu panských sídel. To, co zdědil po krajských střediscích památkové péče, alespoň v západních Čechách, je absolutně nedostačující.

Na probíhající diskusi nikdo nenavázal. Jednou přetržená nit diskuse se však špatně navazuje a proto jsem se rozhodl vzniklou mezeru překlenout svými laickými názory na kastelologii, o níž se zatím do okrajových provincií nedoneslo, zda již byla nějak definována a vymezena.

Přehledem na poli soupisů panských sídel je vlastně práce F. A. Hebera, historii dílo Sedláčkova a současností výtvar kolektivů autorů, vydaný nakladatelstvím Svoboda. Jedno mají společné - z

komerčních důvodů podléhaly tlaku nakladatelů na úkor vědeckých hodnot, které mohly přinést. Sedláček byl nucen omezit poznámkový aparát na nejnútnejší míru a kolektivní dílo o hradech, zámcích a tvrzích, již bez citací a plánů, degradovalo samo sebe na úroveň průvodce. Snad reakcí na slabiny tohoto posledního soupisu panských sídel u nás bylo zformování nového vědního oboru, nazývaného kastelologie (z latinského castellum = pevnost, tvrz, hrad). Kastelologie je podle mého mínění mezím oborem, stojícím někde mezi historickou archeologií, dějinami umění (architektury), historickou geografií (místopisem), dějinami osídlení, držby a vojenství, genealogií a heraldikou.

Nový vědní obor se zabývá všemi panskými sídly a obrannými stavbami (opevněními). Panské sídlo tvoří v mnoha případech s opevněním jeden celek, jsou však též panská sídla bez opevnění a existují obranné stavby bez sídelní funkce. Objekty kastelologického zájmu bude záhodno časově a věcně vymezit. Navrhují sem zařadit již raně historická hradiska, kde se z družin velmožů a ze správních úředníků formovala šlechta. Za panská sídla je možné považovat tradiční hrady, zámky a tvrze, dále kurie, panské domy ve vrchnostenských dvorech, okrajově nápravy, rychty, svobodnické dvorce, mlýny, fary, městské domy i selské statky,

pokud byly obývány šlechticem. Patřily by sem i vrchnostenské stavby spíše reprezentativního charakteru, jako jsou lovecké zámky, letohrádky, gloriety a umělé zříceniny. Za obranné stavby lze považovat některá hradiska, refugiální kostely se hřbitovy, opevněné vojenské lince a tábory (polní obláhací), předsunutá opevnění hradů a měst, vlastní opevnění měst a vesnic, šance, vojenské pevnosti, objekty vystavěné k ochraně komunikací a strážišť. Jisté zde nejsou vyjmenovány všechny možné varianty panských sídel a opevnění, ale snad tento výčet pro ilustraci postačí. Zájmovou sférou kastelologie nejspíše obraní konec patrimoniálního období.

Za použití písemných, hmotných, obrazových a tradičních pramenů vznikají základy kastelologie - monografie nebo dílčí studie o určitém výše jmenovaném objektu. Jejich soubor můžeme nazývat soupisem, katalogem či databází. Neustálým doplňováním informací o vzniku, formě, změnách a významu objektu a hledáním vztahů objektu a

člověka (zakladatel, stavitel, majitel, obyvatel, obránce, dobyvatel, ničitel) se poznatky o jednotlivých lokalitách přibližují historické skutečnosti. Dále se kastelologie chová jako každá jiná věda - vytváří vlastní terminologii, srovnává, třídí, zobecňuje; popularizuje a tak dále. Cílem kastelologie je nejen co nejúplnější poznání jednotlivých objektů, ale i podání co nejuvěrnějšího obrazu vývoje panských sídel a obranných staveb v určitém čase a prostoru. K prezentování svých výsledků má kastelologie u nás v současnosti plně k dispozici sborník *Castellologica bohemica* a časopis *Hlásku*.

Snad někdo povolnější naváže na diskusi a rozvine, opraví, nebo zcela zavrhne moje jisté naivní názory a pohledy na nový vědní obor kastelologii. Na příspěvky na toto téma se těším nejen já, ale i další členové našeho klubu, neboť jen formou diskuse se lze dopracovat nějakých výsledků a vytříbit si názory.

P. Rožmberský

Starý zámek v Aši

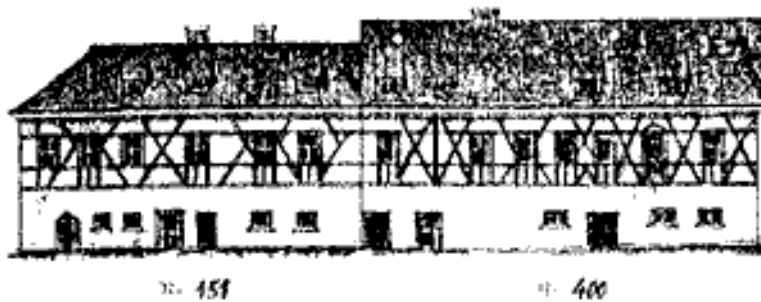
Ve městě Aši stával tzv. Starý zámek, jehož osudy a hlavně vzhledem se zabýval také ašský místopisec K. Alberti ve svém díle "Beiträge zur Geschichte der Stadt Asch und ascher Bezirkes", je v tomto díle dotčen kapitolou Das ascher Schloß um 1780, jejíž překlad zní:

Kolem roku 1789 byl zámeček na Mikulášském kopci v majetku pana z Beustu. Jeho rodina jej převzala jako tzv. "ženské léno" po smrti Antonína Josefa Františka Kryštofa z Cedvic, který umřel v r. 1731. Několik let nato (1786) jej rodina Beustů prodala Ferdinandu Al. Joh. z Cedvic včetně k tomu patřících pozemků a statků a tak se Cedvicové stali znovu majiteli celého ašského panství. Zámeček se nacházel na místě Klauberovských zahrad. Panská budova dostala při číslování domů v roce 1771 č. 150. Stála na jižní straně dvora podél cesty, která vedla k Cedvicovým schodům mezi Klauberovými a Panzerovými zahradami. Přibližně tam, kde je nyní zapuštěna kamenná Salva Guardia do rohového pilíře, byl jižní roh zámečku. Vchodové dveře se nalézaly ve dvoře, do nějž se vcházelo z Mikulášské ulice vraty položenými směřem na východ. Na západní straně dvora na místě hospodářských stavení podél úzké cesty, která oddělovala zámeček od domů, stál dům č. 151. Byl v roce 1781 obýván dědicem punočáče Emanuela Wölfla Janem Jiřím Ungerem, který si vzal r. 1784 vdovu po Wölflovi. Hospodářské a obytné stavení č. 400, které navazuje na č. 151, bylo zřízeno, jak už číslo ukazuje, až po roce 1771. Naproti, na východní straně dvora, byla budova č. 152. Stála částečně na místě nynějšího Klauberova obytného domu č. 3, jehož půdorys je na příloženém plánu vyznačen tečkovaně. Příchod k č. 152 se nalézal asi na jeho užší straně, vedle dvorních vrat. V prvním patře byla v r. 1709 katolická zámecká kaple. Pravděpodobně tam měl tehdy kaplan i své obydlí. V přízemí byly hospodářské prostory a koňská stáj. Č. 153 bylo r. 1781 obýváno Johannem Hollerungem. V r. 1794 stálo prázdné, za velkého ašského požáru z 12. na 13. prosince

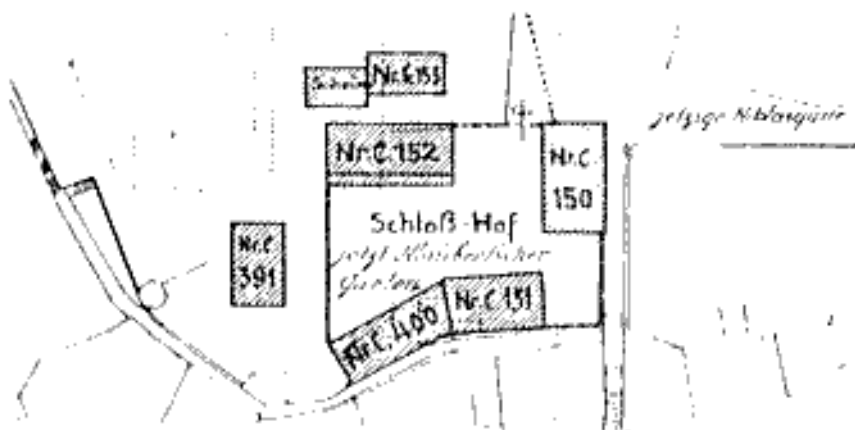
1814 se sousední stodolou padlo za oběť plamenům a po požáru nebylo obnoveno. Tentýž osud měly veškeré budovy zámečku, jakož také dům č. 391 na severní straně zámeckého dvora. Č. 391 obdržel pak dům v Angergasse (dnes - tj. ve 30. letech 20. st. - č. 280). Ze starého ašského zámku nezůstal žádný pozůstatek.

Když se superintendant Lr. Alberti snažil vytvořit si představu o zámku, neznal náčrtek zámeckého dvora, jenž Dr. R. Klier před několika lety nalezl v archivu pražského ministerstva vnitra, a byl odkázán toliko na posouzení zdíva, na něž se narazilo náhodou při zemních pracích v Ungrově zahradě, a dále na výpovědi nejstarších lidí, kteří si ze svých dětských let vyhořelý zámek pamatovali. Od nich slyšel, že zámeček byla velká budova s dlouhou řadou oken, která sestávala z pevných zdí, v poschodí hrázděných, že dále od zámečku stála druhá budova, štítovou stranou obrácená do náměstí a celá zděná. Je nasnadě, že superintendant Alberti považoval budovu s "dlouhou řadou oken" za hlavní budovu zámku a další za velkou zděnou stodolu v zámeckém dvoře. Dále mu bylo vyprávěno, že na SZ rohu zahrady, kde nyní stojí osmírohý zahradní domek, stála před časem osmiboká věž. Žda ale měla podobu a výšku, kterou ukazuje známá fantazijní malba zámečku, není jisté. Nicméně si hezký obraz podržuje svou cenu, neboť znázorňuje jak vypadal dolní díl zámecké ulice koncem minulého století. V popředí je zobrazen křtinový průvod: porodní bába s křtěnátkem a za ní otec dítěte s kmotrou. Tolik K. Alberti; ke kapitole je připojena Albertiho rekonstrukce poloh a vzhledu jednotlivých zámeckých budov (viz. obr. 1).

Tvrz v Aši (v části zvané Mikulov) vznikla asi v polovině 14. století a kolem roku 1400 ji s městem získali Cedvicové. Od Cedviců koupil r. 1534 tvrz Mikulov Tomáš Dressel, ale přestěhoval se na nově vybudovaný zámek. Zámek zdědil Jiřích Dressel, který jej prodal zpět Cedvicům. Roku 1659 koupil zámek od Cedviců Kryštof Brusck za 2000 zl. (od zadlužených bratrů Kryštofa Adama a Josefa

Hofanstalten der Gebäude nach einer Skizze v. J. 1780

Rekonstruierter Lageplan. Orientierung nach der Himmelsrichtung vgl. Plan auf S. 19

z Cedvic). V lednu 1689 jej od Kryštofa Brusche za 4000 zl. koupil Jan Bedřich Perglas, který měl v poručení nezletilého Antonína Josefa Cedvice. Při prodeji bylo podotknuto, že zámek je "svobodným statkem" a není zatížen lenními ani jinými kontribucemi a poplatky. Majitel má právo vařit pivo, ne však jej čepovat.

z Cedvic). V lednu 1689 jej od Kryštofa Brusche za 4000 zl. koupil Jan Bedřich Perglas, který měl v poručení nezletilého Antonína Josefa Cedvice. Při prodeji bylo podotknuto, že zámek je "svobodným statkem" a není zatížen lenními ani jinými kontribucemi a poplatky. Majitel má právo vařit pivo, ne však jej čepovat.

2. července 1701 byla Antonína Josefovi Františkovi Kryštofovi z Cedvic potvrzena plnoletost, přešel na katolickou víru, čímž zradil rodovou luteránskou tradici a zůstal svými příbuznými opuštěn. Roku 1709 přesídlil se svou manželkou Emilií Marií roz. Hartenberkovou z Kopanin přímo na zámek v Aši. Tehdy zde nechal zbudovat v I. patře kapli a povolal na zámek kněze z Teplé, který zde pak i bydlel. V roce 1721 na zámku zemřela Vilemína Perglasová, ale pohřbena musela být ve Skalné, neboť v Aši nebyl katolický hřbitov.

Vzhledem k tomu, že Antonín Josef František Kryštof neměl syna, ale dcery, a ašské statky byly tzv. "mužským lénem", nabídl je pro zajištění svých děr roku 1724 Koruně české jako "ženské léno" s podotknutím, že majitel nebo dědic musí být katolík. Císař Karel VI. tuto žádost potvrdil s poznámkou, že přijímá zámek jako léno a že je nutné poskytnout Cedvicům na tomto rytířském statku právo a ochranu. Roku 1731, po smrti otce Antonína Josefa Františka Kryštofa, zdědily zámek dcery Vilhelmina Beustová a Mariana Cedvicová jako tzv. "ženské léno". Poté zámek dědil Josef Adam Beust, syn Vilhelminy a Liebmannu Kazimíra. Od něj jej roku 1786 koupil Erdman Jan Cedvic a po jeho smrti zdědil ašský zámek r. 1790 jeho synové Jiří Erdman a Zikmund Cedvicové. Roku 1814 starý zámek padl za oběť požáru.

Literatura: K. Alberti: Beiträge zur Geschichte der Stadt Asch und des ascher Bezirkes 1 - 4 Asch 1934 - 1940. M. Albertová: Z dějin ašského okresu. Karlovy Vary 1959. V. Prökl: Eger und Egerland. Falkenau 1877. J. Tittmann: Heimatskunde des ascher Bezirkes. Asch 1893. Čechy 10 - Krušné hory a Poohří. Praha 1886. Kolektiv: Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Praha 1985.

M. Dušil

Hrad Sohostov

Nedaleko Janovic nad Úhlavou je ves Soustov (okr. Klatovy). Název vsi dříve kolísal mezi tvary Sohostov či Psohostov. Nad ní se zdvihá zalesněný vrchol "Hrádek", který nese pojmenování po hradu, jenž tu kdysi stával a měl jméno stejné se vsí na úpatí.

Hrad zaujímal vrchol kopce a měl obdélný půdorys. Na třech stranách býval chráněn

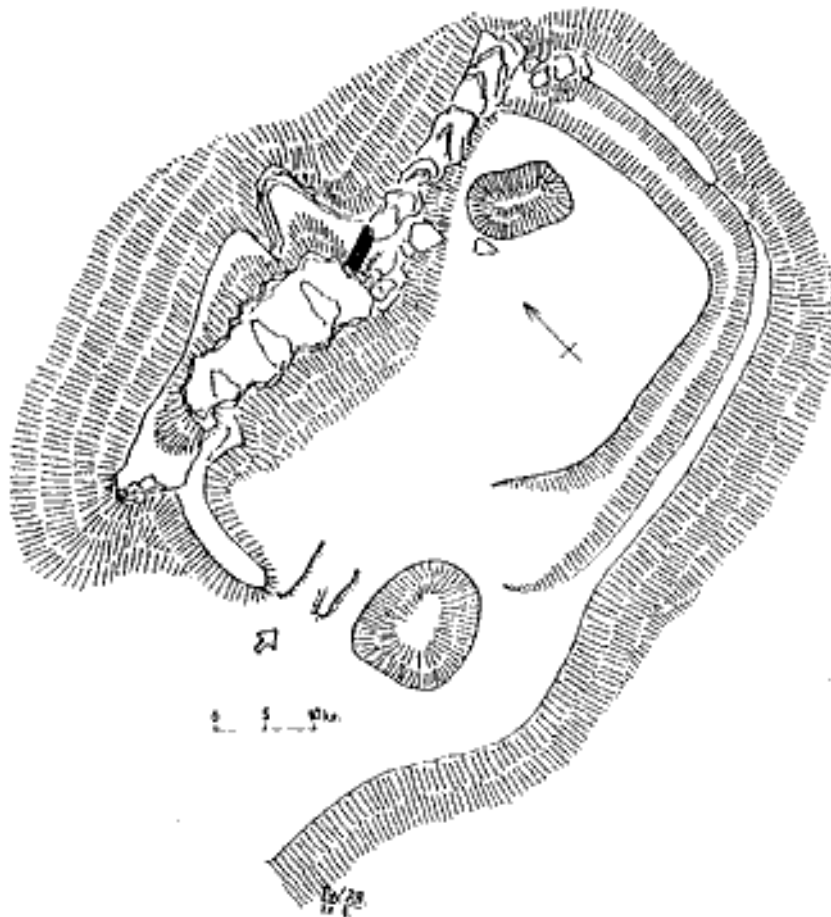
hradu přiléhající k jižní patě bradla byla chráněna příkopem, který je dnes z větší části zasypaný. Na východní a jižní straně obdélníka je tento příkop více či méně patrný, na straně západní příkop však patrný není. Zato zde při jihozápadním nároží existuje hluboká prohlubeň, snad pozůstatek podsklepení nějaké stavby související s branou, která se tu snad nacházela. Druhá prohlubeň je situována při severovýchodním nároží hradu. Nejsou zachovány žádné stopy přístupu na horní plochu bradla.

Pozůstatky hradu byly rozebrány při stavbě zámku v Bezděkově. Dokonce byly odlámany i některé části bradla a je možné, že i obě jámy v ploše hradíště pocházejí z této doby.

Hrad Sohostov se poprvé připomíná v l. 1397 - 1401, kdy jej držel Ondřej ze Sohostova, jenž byl purkrabím na hradě Velharticích. Po něm byl pánem na hradě Volfart ze Sohostova, který se připomíná v r. 1420 jako odpovědník městům Pražským. Dalším pánem hradu byl Mikuláš z Běšin sedlákem na Sohostově, který žil kolem r. 1510. V r. 1520 utrpěl hrad značné škody. Král Ludvík zapsal hrad Sohostov panu Heřmanu Janovskému z Janovic, který jej připojil ke svému zboží a hrad nepotřeboval. Proto jej asi po zničení v r. 1520 již neobnovil. Po smrti pana Heřmana se zboží s vesnicemi a pustým hradem dostalo v r. 1539 "ve čtvrtek před sv. Prokopem" do rukou Smilovů z Janovic, který si postavil při poplužním dvoře v Soustově tvrz jako náhradu za pustý hrad. Jeho synové a další držitelé se psali jen po tvrzi v Soustově a opuštěný hrad nechali svému osudu. Zřícenina se stala již jen zdrojem stavebního materiálu.

Literatura: A. Sedláček: Hradby, zámky a tvrze království českého, díl IX, str. 150; Hradby, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, díl IV, str. 313.

Libor Wettengl

SOHOSTOV

Terénní náčrt zbytků hradu (20.3.1979, krokováno)

příkopem, na severní byl chráněn strunným rozeklaným bradlem, které je ve své východní části nižší a velice úzké. Západní část je nejvyšším místem vrchu i hradu a je v délce 22 kroků široká zhruba 9 kroků. Zde patrně stála hlavní obytná budova hradu. Od ní běžela hradba k východu klesajíc po úzkém hřebeni skály. Nepatrný zbytek této zdi zde byl patrný ještě při mé návštěvě v r. 1979. Část

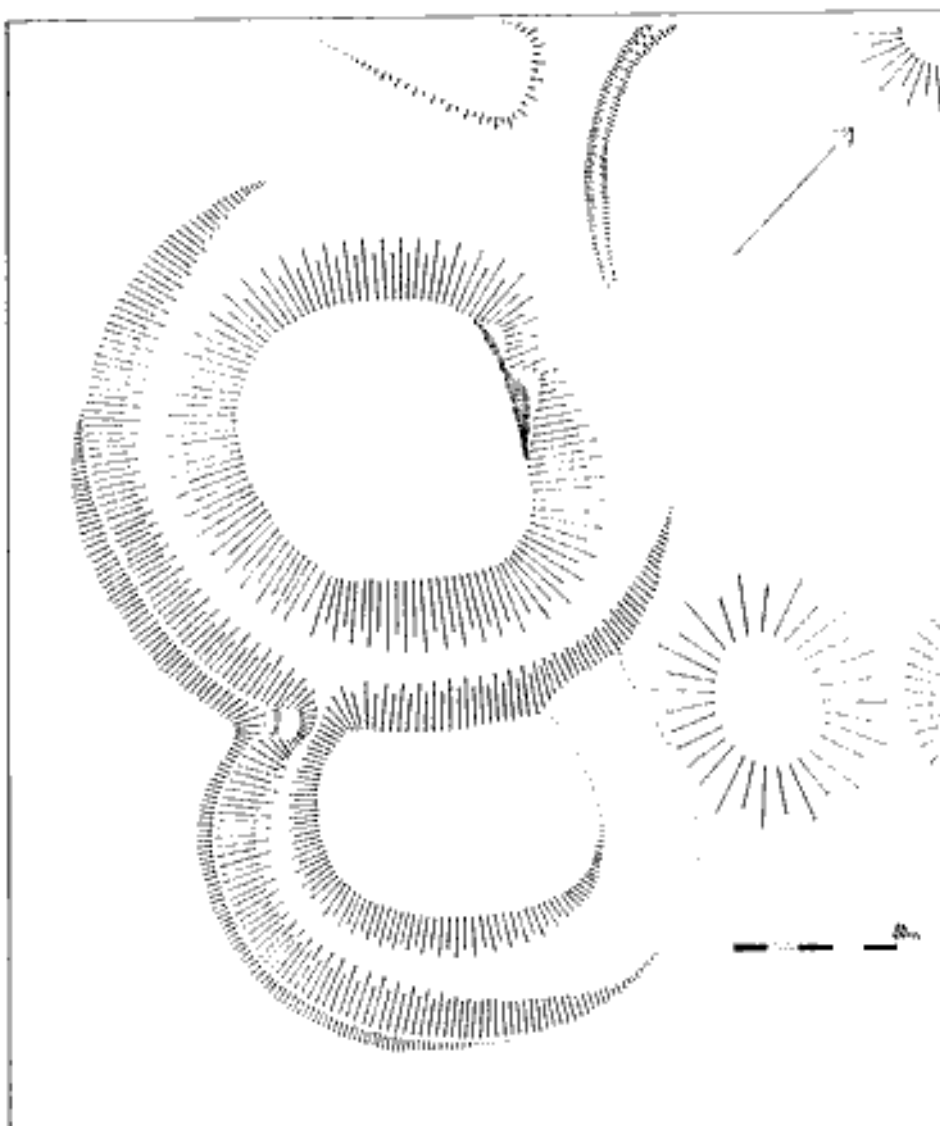
Starý zámek

Zpracování polomů na lokalitě "Starý zámek" (historické jméno znělo nejspíše Plesanov) mezi Skviřínem a Holostřevy v okr. Tachov dovolilo zaměření výrazných zbytků tvrzíště (bližší údaje viz Rožmberský, Nově zjištěné tvrzíště na Tachovsku, Hláska I, 1990, 11; Procházka-Úlovec, Hrady, zámky a tvrze okresu Tachov 3, 1991, 288-289).

Z plánu tvrzíště (měřeno pásmem) je patrné, že se objekt skládal ze dvou částí - vlastního tvrzíště a z přílehlého prostoru, který pracovním nazýváme předhradím. Plochy středový pahorek tvrzíště je rovný (drobné vklesliny můžeme přičíst vývrátům), nepravidelně okrouhlého tvaru. Starší domněnka o čtvercovém půdorysu asi neobstojí. Severní deformace boku pahorku byla snad způsobena vývraty a sesuvem zeminy. Středový pahorek je asi ze tří čtvrtin obeltnán příkopem, širokým cca 9,5 m a oproti tvrzíšti hlubokým asi 3 metry; v příkopu se místy drží voda. Na vnější straně příkopu je asi z jedné čtvrtiny obvodu tvrzíště nasypán val, vystupující do výše jednoho metru. Koruna valu je asi o tři čtvrti metru nižší než plocha tvrzíště.

Na jihovýchodě přiléhá ke tvrzíšti další opevněný prostor. Plocha předhradí je rovná a téměř ve stejné výši jako okolní terén, od něhož je asi ze dvou třetin oddělena až 8 m širokým a asi 1,5 m hlubokým příkopem a v jižní části také valem, vysokým cca 0,75 m. Západní propojení příkopu předhradí s příkopem tvrže je zúženo výběžkem nižším než přilehlé valy. Severovýchodní část předhradí odděluje od rozlehlé ploché kupy provázené dále velkou jámou mělká sníženina v místech, kde bychom předpokládali pokračování příkopu předhradí a jeho vyústění do příkopu tvrže. Na sever od pahorku tvrzíště chybí opevnění úplně. Začíná zde lesnická strouha, odvádějící vodu z příkopů do potůčku. Severně, SZ a SV od tvrzíště jsou situovány relikty zaniklého sídliště. Tvrzíště se rozkládá na velmi mírné hrané prameně pánev potůčku, téměř v rovině.

Vývraty na hraně vrcholové plošiny tvrzíště neodhalily žádné kameny ani kulturní vrstvu. Na celém tvrzíšti byly získány pouze dva drobouké středověké (bližší nedatovatelné) střípky - v jediném vývratu v zaniklém objektu sídliště bylo nalezeno několik desítek zlomků keramiky, množství mazanice a kameny ze základů. Na tvrzi ani na

předhradí nejsou patrné žádné stopy po nadzemních ani zahloubených stavbách. Opevnění je kompletní jen na jižní neohroženější straně; na straně obrácené k sídlišti byť úplně chybí, nebo je (u předhradí) pouze naznačeno. Tyto skutečnosti nás vedou k domněnce, že stavba tvrže v Plesanové (?) nebyla dokončena. Přerušení výstavby tvrže nejspíše způsobil násilný zásah, při němž bylo přilehlé sídliště vypáleno (o čemž svědčí množství vypálené mazanice). V pohnutých dobách nejspíše husitských válek se nám neznámý stavebník již k dokončení tvrže neodhodlal.

P. Rožmberský - M. Trachta

Už jste četli...?

J. Bubnová: Kronikář Josef Čapek a muzejní sbírka v Dolní Krupě. Havlíčkovobrodsko, vlastivědný sborník 4/1991, s. 6 - 10 a pláněk hradu Ronovce na titulní stránce. Životopis J. Čapka (1909 - 1988), který zasvětil značnou část života výkopovým pracím a konzervaci zřícenín na hradě Ronovci. Vydalo Okresní vlastivědné muzeum v Havlíčkově Brodě, cena 15 Kčs.

J.H.

J. Teplý: Hrad Zubštejn - Laps a sídelní situace v pohří horní Svratky. *Medievalia historica Bohemica* 1, s. 257 - 296 (pláněk, mapka, fotografie). Vydal Historický ústav ČSAV v Praze 1991.

J.H.

Frymburský almanach

Vydal Kruh přátel hradu Frymburka. Nový Hrádek 1992, 100 stran, cena 50 Kčs, objednávky na adrese Klub přátel Frymburka - Jana Ptáčková, Nový Hrádek, čp. 42, PSČ 549 22.

Frymburský almanach je výsledkem práce několika nadšenců z Nového Hrádku, kteří kolem sebe dokázali soustředit okruh odborníků a připravit regionální dílo celkem dobré úrovně, aniž měli jakoukoli podporu státních institucí. Almanach má jediný cíl - získat prostředky potřebné pro opravy na hradě Frymburku. Z pestrého obsahu zaujme "hradology" především články Z. Gardavského, Úvalba nad hradem Frymburkem (s. 17 - 25) a Jana Nepomuka Škody (s kolektivem), Co bylo před Frymburkem aneb mlčící hrady v údolí Zlatého potoka (s. 26 - 40), který obsahuje popis 6 panských sídel v oblasti, kterou protéká Zlatý potok (Cháborý, Skalka, Kounov, Hluky, Kamenice a Dobříany), přičemž v případě Kounova, Hluků a Kamenice se jedná v podstatě o první souhrnou informaci o těchto lokalitách. Výklad je doprovázen plány, je přehledný a umožňuje přesnou orientaci v terénu. Tento článek je příkladem, jak lze informovat o málo známých panských sídlech. Almanach dokazuje, že v prostředí amatérů - nadšenců lze vytvořit dobré "hradologické dílo".

František Musil

Dodatky a ohlasy

Dodatek k článku **Hrad Radyně a Benedikt Šula**. *Hláska* 1991/2, 14 - 15; Benedikt Šula se narodil 7.5.1886 v Choceněch, okr. Plzeň-jih (matrční úřad ve Starém Plzenci). *M.Němec*

Ohlas na článek **Pověsti jako pramen zjišťování neznámých panských sídel v Čechách**. *Hláska* 1992/2, 18 - 19; K heslu Žinkovy (okr. Plzeň-jih) - tvrz v místech malešovského lesíka u dvora Kokořov: v lesíku jsou trosky klášterního dvora (grangle) nepomuckých cisterciáků. Jsou zaměřeny a popsány v článku o cisterciáckých dvorech na Plzeňsku (v tisku). *P.Rožmberský*

Michal Slivka - Adrián Vallašek: Hrady a hrady na východnom Slovensku

Východoslovenské vydavateľstvo Košice 1991, 272 stran.

Hradní stavby východního Slovenska nejsou českému čtenáři zcela neznámé. Měl se s nimi možnost seznámit např. prostřednictvím knih B. Polly a I. Vindtše, Š. Pisiné, D. Menciové, manželů Fialových a dalších autorů. Předkládaná kniha je však první, která staví bádání o východoslovenských hradech na solidní vědecký základ.

Oba renomovaní autoři rozdělili publikaci do dvou částí. V první z nich (str. 6 - 88) se zabývají danou problematikou všeobecně. Jednotlivé kapitoly přináší přehled o dosavadním bádání, zabývají se terminologií opevněných lokalit a vlastními jmény hradů. Přináší přehled jejich historického a architektonického vývoje od prvopočátků až do zániku základních funkcí, nezapomínají však ani na typologii. Zvláštní kapitoly pak jsou věnovány popisu způsobu života na středověkém hradě a současné památkové péči o jednotlivé lokality.

Druhá část knihy (str. 91 - 243) je pak vlastně korpusem, katalogem hradů, nalézajících se na území bývalého Východoslovenského kraje. Lokality jsou v něm řazeny abecedně podle příslušného katastru obce, v němž leží. Jednotlivé stati obsahují historii každého objektu, jeho přesnou lokalizaci, popis, příp. architektonický vývoj, rozbor archeologických nálezů a soupis základní literatury. Prakticky všechny jsou doplněny fotografií či půdorysem lokality. Na závěr je pak uveden seznam základní literatury a resumé v německém, anglickém, ruském a maďarském jazyku.

Co ke knize více dodat. Je to publikace svým významem skutečně mimořádná. Na 270 stranách textu s více než 130 fotografiemi, starými vzobrazeními a mapami a téměř 70 půdorysy jsou tu shrnuty prakticky všechny dosavadní vědomosti o východoslovenských hradech, které musel každý zájemce doposud získávat pracným studiem mnoha příspěvků a knih. Jistě je možné knize také něco vytknout, jako je kvalita některých fotografií či neuvedení některých lokalit (většinou sporných), které zná jiná literatura (např. vzpomínaná práce B. Polly). Litovat však lze snad jen jednoho: ačkoli bádání o hradech v Čechách má nesporně starší tradici, mimo dílo A. Sedláčka stále ještě citelně chybí obdobná práce. A to je velká chyba.

Ji

Z hradů, zámků a tvrzí

Zachránit pozůstatky zříceniny hradu Orlik u Humpolce (okr. Pelhřimov) se rozhodla skupina nadšenců z Vdutan klubu v Humpolci. Mladí lidé pracují na hradě z vlastního zájmu a bez nároku na odměnu. Během prázdnin obnovují a zpevňují hradní zdi a v budoucnu by chtěli dostavět i zbytek hradní věže a tak ji vlastně zachránit před zničením přírodními erozemi.

J.H.

Po třiceti letech odchází vojsko z pacovského zámku (okr. Pelhřimov). Termín pro jeho odchod je 31. říjen 1992. V polovině června tohoto roku se rozhodlo městské zastupitelstvo Pacova požádat o bezúplatný převod zámku a město jako budoucí majitel by mělo objekt využívat převážně pro školské účely.

J.H.

1. ledna 1990 byl bezplatně předán výrobnímu družstvu stavebnímu UNIMAX z Prahy bývalý hrad a později zámek pražských arcibiskupů v Červené Řečici (okr. Pelhřimov). Ve smlouvě se UNIMAX zavázal k obnově celého areálu renesančního zámku včetně pískopu, parku a bezprostředního okolí. Do letošních prázdnin se však tvář zámku nezměnila. Na zámek byla mezitím vystavena hypotéka 15 mil. Kčs. V zámku počítá uvedená firma s vybudováním zařízení hotelového typu a s výstavbou restaurace s vlastním mletivovarem.

J.H.

Počátkem srpna 1992 byl po deseti letech opět alespoň částečně zpřístupněn veřejnosti zámek v Jindřichově Hradci. Zpřístupnění se dnes zatím týká pouze gotického Starého stavení se Svatojilfskou legendou a renesančního rondelu, který by měl sloužit jako hudební pavilon.

J.H.

27.8.1992 jsem navštívil zříceninu hradu Edelštejn v Hrubém Jeseníku (okr. Bruntál). Nepříjemným zjištěním je narušení horní (východní) části hradu neznámým pseudoarcheologem. Je zde okopána zemina kolem zbytku jihovýchodní bašty a další tři výkopy. V nejčerstvějším o rozměrech cca 3x2 m zanechal výkopce množství keramických střepů a kostí.

J.H.

Hrad Bítov u Vranovské přehrady byl po dvanácti letech znovu otevřen od 1.7.1992. Byl jedním z nejmocnějších článků v ochranném řetězu polyjských hradů na jihu Moravy.

Část hradu Krakovce u Rakovníka byla po několikaleté rekonstrukci znovu zpřístupněna od 1.7.1992

Po přestávce od roku 1979 byl v sobotu 11.7.1992 opět otevřen pro veřejnost známý hrad Kašperk nad Kašperskými Horami na Šumavě. Při nákladech zhruba 4,5 miliónu Kčs se v minulých letech podařilo staticky zabezpečit části hradního obvodového zdíva a kromě dalšího je také rekonstruováno purkrabství, ve kterém se návštěvníkům nově nabízí expozice věnovaná osobnosti Karla IV.

a památkám jeho doby. Odborníci odhadují, že na další nezbytné opravy hradu Kašperk je zapotřebí ještě 15 až 20 miliónů Kčs.

Zámek Lemberk u Jablonného v Podještědíně navštívili opět turisté od 11.7.1992. Během jednadvacetileté přestávky proběhl stavebně historický průzkum. Následovalo statické zajištění budov, záchrana krovů napadených dřevomorkou, položení nové měděné střechy a rekonstrukce hlavní věže. Práce vykonávalo družstvo Montáž Nový Bor.

Na patnáct let si pronajala soukromá stavební firma SB Petr Borovec z Kadaně zříceninu hradu Hasištejn na Chomutovsku. Nájemci chtějí pokračovat s úpravami hradu a po uplynutí patnácti let jej hodlají odkoupit. Turisty při prázdninovém zpřístupnění památky vítali členové skupiny historického šermu Valdštejnové.

Hrad Helfenburk u Úštěka hostil účastníky druhého mezinárodního archeologického tábora v Čechách. Mladí Nizozemci, Belgičané, Italové, Chorvati a Češi pracovali na výzkumech a seznamovali se s místními památkami.

Reportéři z časopisu Blesk pátrají po pokladu na Křivoklátě. Poklad na hradě skutečně byl. Historikové dokládají, že šlo o majetek pražských patriciů. Nález zlatých mincí v roce 1925 skutečnost jen potvrzuje. Zároveň ožila i otázka podzemních chodeb pod hradem. Vedoucí křivoklátského archivu Tomáš Bednařík je přesvědčen, že podzemní chodby na hradě jsou. Dlouhá léta na Křivoklátě pracují archeologové a i oni existenci podzemních chodeb nevyklučují.

Ing. Jan Baptista Urban, vrchní stavební inspektor, který v letech 1878 - 1913 řídil všechny významné práce na hradě, v popisu renovace Křivokláta píše: "Podivno, že o velice památném sklepení pod celým hradním křídlem krále Vladislava není v popisech hradních nejmenší zmínky. Sklepy jsou přístupny jediné z přízemí klenuté místnosti, nalézá se vlevo od průjezdu z I. do II. nádvoří..." Druhý konec zaslepené chodby je pravděpodobně za královským křídlem. Z podzemí tu vedou do vrchních pater tajné schody ve zdi. Jde o únikovou cestu?

Z denního tisku vypsál Z.B.

Ke koupi jsou nabízeny zámky ve Pteníně a ve Štáblavech (oba, v okr. Plzeň-jih).

Do konce října vždy ve středu až v neděli je možné ve výstavním sále sokolovského zámku navštívit výstavu snímků nemovitých kulturních památek Sokolovska. Vystaveny jsou mimo jiné unikátní fotografie demolice Nového zámku v Chlumku, při devastaci zámku v Kostelní Bříze odkrytých fresek, samostatný panel je věnován osudům zámku Hřebený (Hartenberk).

J.B.

Zprávy z klubu

Kalendář akcí

- 17.10. Vycházka plzeňské pobočky
- 21.10. Členská schůze plzeňské pobočky
- 11.11. Zasedání Rady KAS

Rada

UPOZORNĚNÍ POKLADNÍKA

Od 1.10.1992 dochází ke změně čísla konta u České

spořitelny v Plzni. Nové číslo je:
716754 - 318

Ve středu 11. listopadu se od 16.00 hod koná zasedání Rady KASu a revizní komise Rady v prostorách středověkého oddělení Západočeského muzea v Plzni (františkánský klášter - Františkánská 13). Projednávají budoucí okruhy otázek kolem finanční situace Rady, tiskových aktivit Rady a způsobu důstojného připomenutí 150. výročí narození Augusta Sedláčka. Revizní komise zkontroluje hospodaření Rady. Členové Rady z místoplzeňských poboček, kteří se jednání nebudou moci osobně účastnit, zašlou svá stanoviska k naznačeným otázkám a své náměty k projednání jiných problémů tak, aby jich mohlo být použito při hlasování (viz Stanovy KASu 6/2).

Příspěvky o činnosti poboček klubu očekává redakce Hlásky vždy do 15. března, 15. června, 15. září a 15. prosince. Uzávěrka pro Přílohu Hlásky 1993 je 15. prosince 1992. Pořadí otištění příspěvků určuje a) aktuálnost, b) doba zaslání, c) návaznost na již otištěné příspěvky, d) geografická pestrost. Příspěvky nejsou honorovány; poskytují se autorské výtisky.

Rada očekává do konce roku od poboček: odvedení 10 Kčs za každého člena pobočky s jmenovým seznamem a vyplněným registračním kartám nových členů (za rok 1992); zaslání předplatného Hlásky 1993 (20 Kčs za jednoho odběratele) s jmenovým seznamem abonentů; zaslání předplatného na CB 3 (po 100 Kčs) opět s jmenovým seznamem. Doufáme, že vše proběhne do konce a že se tak vyhneme nedorozuměním, která vznikla minulý rok.

Pobočka Brno

Účastnitel konference "Archeologické výzkumy na moravských a slezských hradech" pořádané ve dnech 28. a 29. května pobočkou Klubu Augusta Sedláčka v Brně, Muzejní a vlastivědnou společností v Brně, Moravským zemským muzeem a Archeologickým ústavem ČSAV v Brně vyslechli řadu referátů, které informovali o archeologických výzkumech na moravských hradech z 11. až 15. stol. prováděných Archeologickým ústavem ČSAV, Muzei, Masarykovou univerzitou v Brně a Ústavem

pam. péče v Brně. Zároveň děkují všem organizacím a jednotlivcům, kteří se podíleli na uspořádání konference i těm, kteří zajistili publikování přednesených referátů. Výsledky výzkumů jsou pro poznání naší minulosti natolik významné, že je třeba výzkumům středověkých sídel šlechty věnovat soustavnou pozornost a to nejen po stránce archeologické, ale i historické, umělecko-historické, památkové, muzejní i krajinné. V mnoha případech bylo konstatováno nekvalifikované rozkopávání hradišť, tvrzí a hradních zřícenin amatérskými výkopy způsobujícími nenahraditelné škody. Rovněž bylo konstatováno, že ani zdaleka ne všechny stavební práce na stojících hradech, zámcích a tvrzích jsou odborně archeologicky a umělecko-historicky dokumentovány. Dosavadní výsledky výzkumů, které podstatně přispěly k poznání organizace správy Moravy a Slezska od 11. stol., dále k poznání stavebního vývoje hradů 13. - 15. stol. a vnitřního života na těchto hradech, je třeba co nejdříve odborně a vědecky zpracovat a předložit veřejnosti.

Doporučujeme:

1. Zřídít pracoviště, které se bude soustavně zabývat problematikou historického, archeologického a umělecko-historického výzkumu na moravských a slezských hradech.

2. Zintenzivnit památkovou péči o stojící, ale i v reliktech zachovaná hradiška, hrady, tvrze, tvrzíště a další opevněné lokality.

3. Uspořádat v roce 1993 další konferenci, která by se zaměřila na problematiku památkové ochrany těchto lokalit.

4. Dosažené výsledky publikovat tiskem i formou výstavy.

Dr. Josef Unger, předseda Pobočky KAS v Brně

Pobočka Plzeň

Druhá etapa zjišťovacího archeologického výzkumu na hradě Komberku pod vedením dr. Břicháčka z ARÚ ČSAV proběhl téměř bez zájmu členů plzeňské pobočky KASu. Jméno klubu zachraňoval J. Čihák, který se letošních vykopávek účastnil od začátku až do konce. Patří mu poděkování.

V sobotu 17. října se koná tradiční podzimní vycházka, opět na Klatovsko. Odjezd vlakem z Plzně Hlavního nádraží v 8.15 hod. do stanice Bezděkov u Klatov. Prohlédneme si zámek v Bezděkově, místo tvrze v Korytech, zpusťlý zámeček v Tětětčích, komplex středověkého dvora a sídla v Drslavicích, rozlehlé tvrzíště v Tupadlech a údajně panské sídlo v Tajanově. Délka trasy činí asi 15 km, návrat z Klatov v odpoledních nebo večerních hodinách. Vezměte s sebou děti, příbuzné, známé, neboť chůze je nejdřívější pohyb a na Klatovsku je krásně.

Ve středu 21. října se od 16.00 hod. koná v zinném refektáři františkánského kláštera

(Františkánská 13) členská schůze plzeňské pobočky. Proběhne přijetí nových členů, volba nových členů výboru, diskuse o aktivitách pobočky v příštím roce a o výši členských příspěvků. Rozšíření diskuse na další témata bude uvítáno. Závěrem bude možné promítnout přinesené diapozitivy s brady, zámky a tvrzení z Vašich dovolených.

Providelné klubové schůzky, konané vždy druhou středu v měsíci ve františkánském klášteře, se přes léto nekonaly. Výbor pobočky se domnívá, že na podzim aktivita členů alespoň v tomto bodě opět stoupne a zve všechny, kteří si alespoň jednou za měsíc dokáží udělat dvě hodiny volna, k návštěvě těchto schůzek. Dochází však ke změně: schůzky se budou nadále konat vždy první středu v měsíci společně se schůzemi výboru pobočky, od 16.00 hod. ve Františkánské 13.

Kdo dosud nezaplatil členské příspěvky na rok 1992 a předplatné Hlásky na rok 1993, může tak učinit na členské schůzi 21. října. Mimo-plzeňské členy upozorňujeme, že zaplatit je nutné do konce roku.

Adresář členů Klubu Augusta Sedláčka

Pobočka Plzeň

Ing. Jan Anderle, K fořtovně 23, 312 14 Plzeň
 Ing. Dana Anderlová, K fořtovně 23, 312 14 Plzeň
 Josef Ansl, Máchova 715, 348 15 Planá
 Václav Antoš, Na Roudné 1, 301 12 Plzeň
 PhDr. Jana Bartůňková, CSc., Jiráskova 1712, 530 02 Pardubice
 Jaroslav Bašta, Junácká 11, 160 00 Praha 6 - Břevnov
 Veronika Bezděková, Dlouhá 31, 312 04 Plzeň
 Zbyněk Blaheta, Tř. čs. odboje 267, 330 03 Chrást
 Oto Brachtel, 330 32 Kozolupy 272
 Peter Braun, Komenského 43, 318 00 Plzeň
 PhDr. Pavel Břicháček, Doudlevecká 27, 300 00 Plzeň
 Jaroslav Brožik, Lužická 796, 337 01 Rokycany
 Miroslav Carda, Terezie Bizkové 24, 318 09 Plzeň
 PhDr. Eva Černá, U stadionu 148, 434 00 Most
 Petr Černý, Klatovská 21, 321 00 Plzeň
 Vít Červený, Baarova 10, 320 06 Plzeň
 Ing. Josef Čihák, Bolevecká 15, 301 66 Plzeň
 Petr Digriš, Lužická 1325, 396 01 Humpolec
 Miroslav Dostál, Huťská 957, 471 14 Kamenický Šenov
 Milan Dräger, Na čekané 1, 460 15 Liberec XV
 Marek Dušil, Sídliště 685, 357 01 Rotava
 Jiří Fák, Kozolupská 15, 322 00 Plzeň
 Karel Foud, nám. Milady Horákové 8, 307 09 Plzeň
 Ing. Zdeněk Fritz, Manětínská 33, 323 30 Plzeň
 Jiří Frölich, Erbenova 1546, 397 01 Písek
 PhDr. František Frýda, ul. J. Kuthy 136, 337 01 Rokycany

Ing. akad. arch. Václav Girsá, U podchodu 3, 162 00 Praha 6
 Josef Haas, 28. října 138, 344 00 Domažlice
 Michaela Hájková, Družstevní 503, 345 06 Kdyně
 Akad. mal. Vladimír Havlíč, Koterovská 62, 301 41 Plzeň
 Ing. Vladimír Hendrych, Klatovská 20, 301 27 Plzeň
 Petr Hereš, Zápotockého 2012, 357 31 Horní Slavkov
 Ing. Zdeněk Hermsdörfer, 468 11 Janov nad Nisou
 Martin Huilo, Dubského 986, 386 01 Strakonice
 Vladimír Hubb, Slovanská alej 2, 307 00 Plzeň
 Jiří Honzík, Vorhová 122, 330 32 Kozolupy
 Ing. Jaromír Horák, CSc., Na Belánce 13, 320 22 Plzeň
 Ing. Jiří Hnědíř, Částkovice 18, 394 15 Nová Cerekev
 Hana Hulcová, Plachého 30, 301 26 Plzeň
 PhDr. Miroslav Hus, Kyjevská 100, 307 05 Plzeň
 Zdeněk Chmelík, Blatenská 20, 307 00 Plzeň
 PhDr. Jiří Janouškovec, Pařížská 1, 301 50 Plzeň
 Svatoslav Ježek, Pod vrchem 48, 312 02 Plzeň
 Josef Kabát, Baarova 4, 320 01 Plzeň
 Prom. hist. Eva Kamenická, Manětínská 112, 331 01 Plzeň
 Tomáš Karel, Štáblavice 63, 332 03 Štáblavice
 Pedagogická fakulta ZU, katedra historie, Sedláčkova 38, 306 19 Plzeň
 František Kafka, Nádražní 300, 256 01 Benešov
 Martin Kafka, Nádražní 300, 256 01 Benešov
 Karel Kilbergr, Loza 6, 331 52 Dolní Bělá
 Martin Kliment, Skahův 35, 312 11 Plzeň
 František Koeman, Masarykova 858, 396 01 Humpolec
 Jan Kočnar, Parkán 113, 381 01 Český Krumlov
 Jan Koloc, Růžový patouček 14, 400 01 Ústí nad Labem
 Mgr. Ivo Kopka, Pod Malsiíčkou 594, 387 01 Volyně
 Václav Kozlík, Brněnská 30, 301 10 Plzeň
 Josef Koželuh, Jarov 7, 335 51 Měcholupy
 PhDr. Vladislav Krátký, Na Hvězdě 10, 320 16 Plzeň
 Milan Král, Letná 418, 460 13 Liberec 12
 Luděk Krémář, Jiráskova 9, 315 01 Plzeň
 Lenka Krušinová, B. Smetany 10/163, 301 11 Plzeň
 Jan Kubera, Horní Krupá 56, 582 71 Dolní Krupá
 Karel Kubera, Horní Krupá 56, 582 71 Dolní Krupá
 Jindřich Kurz, Třebízského 378, 397 01 Písek
 Jaroslav Lang, Jesenická 9, 323 20 Plzeň
 Jaromír Linda, Dřevská 18, 312 11 Plzeň
 Ing. Ivan Liška, Komenského 5, 323 13 Plzeň
 František Ludvík, 338 45 Strašice 541/II
 Stanislav Luft, Kolná 6, 312 18 Plzeň
 RNDr. Ing. Ladislav Lukáš, CSc., Nad Dalmatinou 12, 312 08 Plzeň
 PhDr. Antonín Macák, Alešova 17, 320 29 Plzeň

- Ing. arch. Antonín Macháček, Jubilejní 480/13, 300 00 Plzeň
- Ing. Gustav Majer, Luh 1907, 755 01 Vsetín
- Tomáš Majer, Seifertova 703, 757 00 Valašské Meziříčí
- Pavel Mařík, Pruskova 480, 339 01 Klatovy
- Václav Menčík, E. Krásnohorské 27, 300 00 Plzeň
- Městské muzeum Čelákovice, Na Hrádku 464, 250 88 Čelákovice
- Městské muzeum v Políčce, Tylova 114, 572 01 Políčka
- Ing. Petr Mikota, U-Bachmače 10, 300 00 Plzeň
- RNDr. Josef Miler, Karla Vokáče 21, 320 17 Plzeň
- Jiří Nečas, Malická 4, 301 12 Plzeň
- Miroslav Němec, 332 05 Chválenice 106
- Jiří Neumann, Těšinská 8, 312 03 Plzeň
- Karel Nováček, Boční 480, 261 02 Příbram
- Jaroslav Novák, Škroupova 6, 300 00 Plzeň
- JUDr. Zdeněk Novák, Palackého 209, 344 01 Domažlice
- Milan Novobilský, Nepomucká 18, 307 04 Plzeň
- PhDr. Miroslav Novobilský, Skrétova 32, 301 25 Plzeň
- Jaromír Nykodým, Vochov 58, 330 32 Kozolupy
- Libuše Nykodýmová, Vochov 58, 330 32 Kozolupy
- Okresní archív Klatovy, Plzeňská 178/III, 339 13 Klatovy
- Vlastimil Pažourek, Krásnostudenecká 23, 405 02 Děčín VI
- Vlastimil Píel, Slovanská alej 1, 307 00 Plzeň
- Petr Plachý, Svobody 282, 417 05 Osek
- Jiří Polívka, Kojetín 12, 582 61 Česká Bělá
- Aleš Poljak, Čechova 9, 412 01 Litoměřice
- RNDr. Ladislav Prášek, CSc., Ke Kukačce 21, 312 05 Plzeň
- Zdeněk Procházka, Havlíčkova 27, 344 01 Domažlice
- Zdeněk Procházka, Vodní 18, 344 01 Domažlice
- Petr Randus, Svojsíkova 753, 473 01 Nový Bor
- Ladislav Rousek, Palackého nám. 3, 300 00 Nový Bor
- Věra Rožmberská, Vochov 49, 330 32 Kozolupy
- Petr Rožmberský, Vochov 49, 330 32 Kozolupy
- PhDr. Alexandra Rusó, 411 15 Třebívlice 174
- Františka Schmidová, Hezrovského 6, 320 06 Plzeň
- Vlastimil Šimota, Za branou 671, 395 01 Pacov
- Josef Smítka, Svěradice 10, 341 51 Velký Bor
- Mgr. Luboš Smolík, 340 37 Měčín 56
- Ing. Ján Snopek, Karpatská 34, 900 02 Modra
- Petr Sokol, Opavská 3, 312 17 Plzeň
- Michal Soukup, Slovanská 51, 300 00 Plzeň
- Jiří Světlík, Kyjevská 100, 307 05 Plzeň
- Marcela Syrovátková, Norská 17, 779 00 Olomouc
- Radek Široký, Nohova 18, 301 46 Plzeň
- Stanislav Šmíd, Pařížská 8, 301 50 Plzeň
- Václav Šneberger, Skočice 22, 334 01 Přeštice
- Stanislav Šourek, Hlavanova 10, 301 51 Plzeň
- Jaroslav Špaček, J. A. Komenského 1646, 250 88 Čelákovice
- PhDr. Bedřich Štauber, SNP 2007, 440 01 Loupy
- Prof. MUDr. Alois Štork, Čiklova 11, 128 00 Praha 2
- PhDr. Jan Šfovíček, Ptice 115, 252 18 Úhonetice
- Jiří Šuic, Bezděkov 17, 335 44 Kasejovice
- MUDr. Jana Švábková, Vochov 8, 33032 Kozolupy
- Milan Trachta, Vochov 164, 330 32 Kozolupy
- Oldřich Vacek, Hradská 818, 396 01 Humpolec
- Ing. Vladimír Vaněk, Waltrova 43, 318 10 Plzeň
- Stanislav Vašků, Rozkoš 18, okr. Pelhřimov
- Milan Veverka, Údolní 1120, 58001 Havlíčkův Brod
- RNDr. Miroslav Vidlák, Ostrovská 5, 360 10 Karlovy Vary
- Doc. PhDr. Viktor Viktora, CSc., Studentská 6, 323 20 Plzeň
- Vít Vítek, J. Masaryka 1, 120 00 Praha 2 - Vinohrady
- Vilém Walter ml., Jižní nám. 11, 619 00 Brno
- Libor Wetengl, Jetelevá 35, 301 60 Plzeň
- RNDr. František Zahradník, Vančurova 5, 301 62 Plzeň
- Michaela Zahradníková, Vančurova 5, 301 62 Plzeň
- Barbora Zapletalová, Na souvrati 15, 318 03 Plzeň
- Mgr. Lubomír Zeman, Rooseweltova 460/20, 362 35 Abertamy

Předsedou pobočky je RNDr. Josef Miler. Adresa pobočky: Klub Augusta Sedláčka, pobočka Plzeň, Františkánská 13, 301 12 Plzeň. Kdo nenašel své jméno v adresáři, nevyplnil dosud registrační kartu.

Přestup z pobočky do pobočky je možné uskutečnit vždy na počátku roku tak, že přestupující oznámí svůj úmysl původní pobočce, nové pobočce a Radě.

Uzávěrka dalšího čísla je 15. 12. 1992

Na vydávání tohoto ročníku přispěla částkou 10000 Kčs Rada města Plzně.

HLÁSKA, Zpravodaj Klubu Augusta Sedláčka.

Vychází čtvrtletně. Šéfredaktor Petr Rožmberský. (zást. J. Miler). Adresa redakce: Klub Augusta Sedláčka, Františkánská 13, 301 12 Plzeň. Vydává Klub Augusta Sedláčka. Registrováno Zpč. KNV v Plzni pod značkou OK ZKNV 25/90 (OK ÚMP 23/1991). Cena výtisku 7.50 Kčs.